

Ödünç Para Verme İşleri Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Ticaret, Adalet, Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (1/191)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 1980, 6/1833

4 . VI . 1951

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Ödünç Para Verme Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi hakkında Ekonomi ve Ticaret Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 25 . IV . 1951 tarihli toplantısında Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan
A. Menderes

GEREKÇE

2999 sayılı Bankalar Kanunu ile Mürabaha Nizamnamesinin yeniden ele alınarak günün şartlarına uygun hale konulması düşünülmekte ise de ilk iş olarak Ödünç Para Verme Kanunu tadilinden işe başlanması zaruri görülmüştür.

Filhakika, 1933 senesinde Ödünç Para Verme İşleri Kanunu yürürlüğe girdiği sıralarda, memlekette çok yüksek faiz nispetleri cari bulunmakta ve 9 Recep 1304 tarihli Mürabaha Nizamnamesi hükümleri, tefeciler tarafından tatbik edilmekte olan % 20 ve hattâ daha yüksek nispetlerdeki faizlerin indirilmesine kâfi gelmemekte idi.

2279 sayılı ve 8 . VI . 1933 tarihli Ödünç Para Verme İşleri Kanunu ile faiz hadleri, ilk merhale olarak o zaman için nispetten kabili tahammül sayılan hadlere indirilmiş ve ancak, âzami faiz haddi tesbit edilmeyerek, muayyen haddi aşan faizlerden, gittikçe artan nispetlerde hususi idarelere hisse ayrılması esası vaz'olunmuştu.

İkinci merhale olmak üzere, 1938 senesinde 3399 sayılı Kanunla, yalnız Ödünç Para Verme İşlerinde nispet bir miktar düşürülerek, bu hadlerden yukarı faiz tahsili men edilmiş; tevdiat faizi nispetlerine mütaallik hükümler ise aynen bırakılmıştır.

Gerek ikrazat, gerekse tevdiat için halen tatbik olunan faiz nispetleri, diğer memleketlerde cari hadlerin üstünde bulunmaktadır.

Maliyet unsurları arasında ehemmiyetli bir yer alan faiz nispetlerini, memleket ekonomisine ve kalkınmasına uygun bir tarzda ayarlamak maksadiyle tanzim eylemek mevzuunda ilk adım olarak son zamanlarda Merkez Bankasınca resmî iskonto hadlerinde % 1 nispetinde bir indirme yapıldıktan sonra ödünç para verme işleriyle uğraşan hakiki ve hükmi şahısların halen tatbik etmekte oldukları faiz nispetlerinde de günün şartlarına uygun bir ayarlama yapılması zarureti hâsıl olmuştur.

Tasarıda, memleketin kredi politikasını ve faiz hadlerini devamlı surette tetkik ve müşahede altında bulundurarak icabeden tedbirlerin alınması hususunda Bakanlar Kuruluna istişari mütalâa-

sını arz ve teklif eylemek vazifesiyle mükellef bir millî kredi komitesi kurulmasını sağlayıcı hüküm sevkolunmuştur.

Bu suretle faiz hadlerini günün şartlarına göre seyyal bir surette ayarlamak imkânı sağlanmak istenmiştir.

Tefecilik edenlerle Bakanlar Kurulu kararlarına aykırı hareket edenlere tatbik olunacak ceza müeyyideler de müessir ve tatbiki kolayca kabul hüküm halinde tanzim edilmiştir.

Ticaret Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Ticaret Komisyonu

Esas No. 1/191

Karar No. 34

23 . VI . 1951

Yüksek Başkanlığa

Ödünç para verme İşleri Kanununun bâzi maddelerinin değiştirilmesi hakkındaki kanun tasarısını komisyonumuz, 13 . VI . 1951 tarihinde ve 15 . VI . 1951 tarihinde yaptığı iki toplantıda tetkik ve tahlil etmiş bâzi maddelerini tādil ederek tasarımı ekseriyetle, kabul etmiştir.

Komisyonumuzda tasarının kabulü hakkında hâkim olan mucip sebep ve kanaatler aşağıda arz edilmiştir:

a) Hükümet gerekçesinde de belirtildiği gibi, ödünç verme işleri kanunu hükümlerinin bugünkü şart ve icaplara intibakı zarurî bir keyfiyet olarak mütalâa edilmiştir. Memleket iktisadi konjunktürünün faiz piyasasına inikâsının çok ağır olduğu gözden kaçmıyan bir hakikattir. Komisyon, faiz nispetlerini kanun çevresinden kurtarılıp daha pratik bir tedbir olan aksperler komitesine; onu da bankalar kuruluna bağlanmasını daha faydalı bulmuştur.

b) Hükümet tasarısındaki kredi politikasıyla alâkalı tedbirlere ait hüküm, Hükümetin bu sahadaki müdahalesini genişletmesi arzu edilmediğinden ve esasen faiz ile alâkası bulunmadığından tasarıdan çıkarılmıştır.

c) Bugün tatbik olunan faiz nispetleri arasında da adaletsizlik bulunduğu müşahede edilmiştir. Maddî tazminatlı hesaplarla, kısa vâdeli iskonto ve istira senetleri ile uzun vâdeli iskonto ve kefalet mukabili sari hesapların aynı faiz nispetlerine tâbi tutulması bunlar arasındaki ayarlamaların kanun mevzuu olmaktan ziyade hususi bir komitenin işi olduğuna kanaat getirmiş bulunuyoruz.

d) Bu suretle ayarlanan faiz nispetleri, şüphesiz ki Merkez Bankasının tatbik edegelmekte olduğu reeskont mekanizması bünyesine daha uygun düşecektir.

Tasarıda yapılan bellibaşlı tādiller şunlardır:

a) Tasarıdaki muaddel maddede, Bakanlar Kurulu yetkilidir hükmünü komisyonumuz uygun bulmuş fakat kredi politikasıyla alâkalı hususların tanzim ve alınması gerekli sair tedbirleri tesbit eyliyen salâhiyetlerin Bakanlar Kuruluna verilmesinde bir fayda ve zaruret mütalâa etmemiştir.

b) Tasarıda Millî Kredi Komitesi adıyla vasıflandıranlar kurumu, yalnızca komite diye tavsif eden komisyonumuz sözü edilen komitenin teşkilini tahdidî ve tadadi olarak sınırlandırmıştır.

c) Hükümet tasarısında muaddel 10 ncu maddesindeki hüküm aynen, tasarıda 17 nci maddede, tekrar edildiğinden bu madde hazfedilmiş, böylece 2279 sayılı Kanunun 10 ncu maddesi kaldırılmıştır. 12 nci madde ise yukarıdaki ilğaya göre yeniden tanzim edilmiştir.

17 nci maddeye daha vazih bir şekil vermeye çalışılmıştır.

Hülâsa: Memleket menfaatlerine uygun olacağını kabul ettiğimiz bu tasarı faiz nispetlerine şüpl bir şekil vermiştir:

Âzami faizlerin tesbiti esas gaye olmuştur. Bu haddi aşmamak suretiyle bankaların tasarıf sahiplerine kısmen faiz, kısmen çeşitli men-

faatler sağhyabileceklerini ilâveten arz etmek isteriz.

Tasarı, havalesi gereğince, Adalet Komisyonuna sevkedilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Ticaret Komisyonu Baş.

Erzurum
S. Başak

Sözcü
Balıkesir
E. Güreli

Kâtip

Ankara
S. Benli

Afyon K.
S. Kerman

Amasya
H. Koray

Ankara
H. Bulgurlu

İzmir
T. Güreli

Kocaeli
E. Alican

İmzada bulunamadı

Kütahya
M. Alkin

Kütahya
A. Kavuncu

Sivas
H. Yüksel

İmzada bulunamadı

Trabzon

(Muhalefetin sebebi aşağıda arzedilmiştir)

C. Zamangil

Muhaefet şerhi

Hükümete ikrazat ve mevduat faiz hadlerini tâyin ve her türlü banka muamele-

lerine dair bankalarca vacibürriaye usul ve kaideler koymak yetkisini veren ve böylece Türk bankacılığını kararname rejimi ile Hükümetin kumandası altına koyan Hükümet tasarısının, bankacılık tarihimize daima esefle alınmaya mahkûm vasıflarını mühim bir nispet dairesinde izale edebilmiş olan Ticaret Komisyonunun muaddel metnine dahi muhalifim.

Komisyonca tadilen meydana getirilen metin, Hükümetin istediği geniş yetkilerden yalnız bir tanesini, yani, ikrazat ve mevduat faizlerinin Hükümet tarafından tesbiti usulünü muhafaza etmektedir. Muhalefetin sebebi, icabında tafsil edilmek üzere, şudur;

İkrazat ve mevduat faizlerini Hükümetlerin indirip bindrebileceği bir memleket ekonomisinde emniyet kalmaz. Diğer taraftan Hükümetçe ne yapılmak istendiği iyice anlaşıldığı takdirde, 2999 numaralı Bankalar Kanununun ruhuna uygun ve salim usuller bulmak mümkündür.

Trabzon Milletvekili
Cahid Zamangil

Adalet Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Adalet Komisyonu

Esas No. 1/191

Karar No. 53

28 . VI . 1951

Yüksek Başkanlığa

Ödünç Para Verme İşleri Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi hakkında Ekonomi ve Ticaret Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 25 . IV . 1951 tarihli toplantısında yüksek Meclise sunulmasına karar verilen kanun tasarısı Komisyonumuza havale edilmekle incelendi :

Mucip sebepler, Ticaret Komisyonu gerekçesinde açıkça gösterildiği gibi,

a) Hükümet gerekçesinde de belirtildiği gibi, ödünç verme işleri kanunu hükümlerinin bugünkü şart ve icaplara intibakı zaruri bir keyfiye olarak mütalâa edilmiştir. Memleket iktisadi konjonktürünün faiz piyasasına inikâsının çok ağır olduğu gözden kaçmıyan bir ha-

kikattır. Komisyon, faiz nispetlerini kanun gevresinden kurtarılıp daha pratik bir tedbir olan eksperler komitesine; onu da Bakanlar Kuruluna bağlanmasını daha faydalı bulmuştur.

b) Hükümet tasarısındaki kredi politika-sıyla alâkalı tedbirlere ait hüküm, Hükümetin bu sahadaki müdahalesini genişletmesi arzu edilmediğinden ve esasen faiz ile alâkalı bulunmadığından tasarıdan çıkarılmıştır.

c) Bugün tatbik olunan faiz nispetleri arasında da adaletsizlik bulunduğu müşahede edilmiştir. Maddi teminatlı hesaplarla, kısa vâdeli iskonto ve iştirâ senetleri ile uzun vâdeli iskonto ve kefalet mukabili cari hesapların aynı

faiz nispetlerine tâbi tutulması bunlar arasındaki ayarlamaların kanun mevzuu olmaktan ziyade hususi bir komitenin işi olduğuna kanaat getirmiş bulunuyoruz.

d) Bu suretle ayarlanan faiz nispetleri, şüphesiz ki, Merkez Bankasının tatbik edegelmekte olduğu reeskont mekanizması bünyesine daha uygun düşecektir.

Tasarıda yapılan bellibaşlı taddiler şunlardır :

a) Tasarıdaki muaddel maddede, Bakanlar Kurulu yetki'idir hükmünü komisyonumuz uygun bulmuş fakat kredi politikasıyla a'âkalı hususların tanzim ve alınması gerekli sair tedbirleri tesbit eyliyen salâhiyetlerin Bakanlar Kuruluna verilmesinde bir fayda ve zaruret mütalâa etmemiştir.

b) Tasarıda Millî Kredi Komitesi adıyla vasflandıranlar kurumu, yalnızca komite diye tavsif eden komisyonumuz sözü edilen komitenin teşkilini tahdidî ve tadadı olarak sınırlandırmıştır.

c) Hükümet tasarısında muaddel 10 neu maddesindeki hüküm aynen, tasarıda 17 nei maddede, tekrar edildiğinden bu madde hazfedilmiş, böylece 2279 sayılı Kanunun 10 neu maddesi kaldırılmıştır. 12 nei madde ise yukar-

daki ilgaya göre yeniden tanzim edilmiştir.

17 nei maddeye daha vazih bir şekil vermeye çalışılmıştır.

17 nei maddede tesbit edilen ceza miktarı fahiş görüldüğünden işlenen cürüm'le verilen ceza arasında bir nispeti âdile bulunması prensibi'ne uyularak mezkûr maddedeki cezalar metinde gösterildiği şekilde indirilmiştir. Tasarının diğer maddeleri Ticaret Komisyonu değişikliği veçhi'e aynen komisyonumuzca da oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Maliye Komisyonuna tevdi' edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Adalet Ko. Bşk. Y.	Sözcü	Kâtip
Balıkesir	Balıkesir	Balıkesir
<i>M. Erkuyumcu</i>	<i>M. Erkuyumcu</i>	<i>V. Asena</i>
Amasya	Ankara	Ankara
<i>İ. Olgaç</i>	<i>H. Ş. İnce</i>	<i>O. Ş. Çiçekdağ</i>
Çankırı	Edirne	Elâzığ
<i>C. Boynuk</i>	<i>M. Enginün</i>	<i>H. A. Yöney</i>
Erzurum	İstanbul	Konya
<i>E. Karan</i>	<i>A. Moshos</i>	<i>M. Obuz</i>
Kütahya		Samsun
<i>S. S. Nasuhoğlu</i>		<i>F. Tüzel</i>
Seyhan		Yozgad
<i>S. Serçe</i>		<i>N. Ü. Alcin</i>

Maliye Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Maliye Komisyonu

Esas No. 1/191

Karar No. 83

18 . VII . 1951

Yüksek Başkanlığa

Ödünç Para Verme İşleri Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi hakkında Ekonomi tasarısı Ekonomi ve Ticaret ve Maliye Bakanlıkları ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası temsilcileri hazır buldukları halde incelendi.

Hükümet gerekçesi, Ticaret ve Adalet komisyonları raporları okunup hazır bulunan temsilcilerin izahları dinlendikten sonra tasarının esas ekseriyetle kabul ve Ticaret Komisyonunca taddilen hazırlanan metin esas ittihaz edildi.

Maddelerin müzakeresinde :

Başlık kısaltılarak değişik şekli ile kabul edil-

miştir.

1 nei madde ile değiştirilen 2279 sayılı Kanunun 9 neu maddesi faiz haddi tesbitinin her çeşit ödünç para verme muameleleri için ve nevi itibariyle yapılacağını belirtmek maksadiyle değiştirilmiş ve Komiteye ödenmiş sermayesi 2 000 000 ve daha fazla olan Millî bankaların da temsilci göndermelerinin hususi sermaye sektörü söz hakkını tevsi ve takviye faydalarını temin edeceği düşünülerek maddedeki 4 milyon liralık had 2 milyon liraya indirilmiş ve Komiteye katılacak profesörün Ankara Üniversitesi Se-

natosu tarafından seçileceği tasfihi edilerek madde değişik şekli ile ve ekseriyetle kabul edilmiştir.

12 nci maddede (Mevcut kanunlara uygun olarak) ibaresi lüzumsuz telâkki edilerek çıkarılmış ve Ticaret Kanunu gereğince çıkarılan tahvilât ihraç faiz hadlerinin kanun veya kararname yolu ile tâbi tutulacağı temevvüçlerin bu nevi menkul kıymetler üzerinde yapabileceği menfi tesirler göz önünde bulundurularak aynı maddeye bir fıkra eklenmesi uygun görülmüştür. Eklenen fıkra, tahvilâta ait ihraç şart ve hükümlerini ihlâl edici bir mahiyet taşımakta, tahvilâtın munhasıran maddede mevcut süreden istisnaiyetini istihdaf etmektedir. Madde bu değişikliklerle ve ekseriyetle kabul edilmiştir.

17 nci maddede ifade bakımından bir değişiklik yapılmış ve Adalet Komisyonunca yapılan değişiklik ile ekseriyetle kabul edilmiştir.

Ticaret Komisyonunun 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

9 ncu madde gereğince teşkil edilecek komitenin faaliyete geçmesine ve tesbit edilecek faiz haddinin tatbik mevkiine konmasına kadar 2279 sayılı Kanununun 3399 sayılı Kanunla değiştirilen ve bu tasarı ile kaldırılması derpiş olunan hü-

kümlerinin yürürlükte kalması zarureti karşısında tasarıya geçici bir madde ilâvesine lüzum görülmüştür. Eklenen geçici 1 nci madde ekseriyetle kabul edilmiştir.

Ticaret Komisyonunun geçici maddesi aynen ve geçici 2 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Ticaret Komisyonunun 3 ve 4 ncu maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Maliye Komisyonu Başkanı	Sözcü	
Rize	Giresun	
<i>I. Akçal</i>	<i>H. Erkmen</i>	
Kâtip		
Zonguldak	Konya	Mardin
<i>F. Açıksöz</i>	<i>U. N. Yiğiter</i>	<i>A. Kalav</i>
	İmzada bulunamadı	
Niğde	Samsun	Seyhan
Muhafifim	<i>Ş. Uluçay</i>	<i>Z. Akçal</i>
N. Bilge		
Siird	Sivas	Trabzon
<i>M. D. Süalp</i>	<i>Ş. Ecevit</i>	<i>T. Koral</i>
Yozgad		Zonguldak
<i>F. Nizamoglu</i>		<i>R. Sivişoğlu</i>

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No. 1/191
Karar No. 151

9 . VIII . 1951

Yüksek Başkanlığa

Ödünç Para Verme Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi hakkında Ekonomi ve Ticaret Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başbakanlığın 4 . VI . 1951 tarihli ve 6/1833 sayılı tezkeresiyle sunulan kanun tasarısı Ticaret, Adalet ve Maliye komisyonları raporlarıyla birlikte komisyonumuzca havale olunmakla Ekonomi ve Ticaret Bakanı Muhlis Ete hazır olduğu halde incelenip görüşüldü :

Hükümet gerekçesinde; 2279 ve 3399 sayılı Ödünç Para Verme kanunlarıyla tesbit olunan faiz hadlerinin, gerek ikrazat ve gerekse tevdiat için diğer memleketlerde cari hadlerin üstünde

bulunmakta olduğu ve maliyet unsurları arasında ehemmiyetli bir yer alan faiz nispetlerini, memleket ekonomisine ve kalkınmasına uygun bir tarzda ayarlamak maksadiyle tanzim eylemek mevzuunda ilk olarak son zamanlarda Cumhuriyet Merkez Bankasıca resmî iskonto hadlerinde % 1 nispetinde bir indirme yapıldıktan sonra ödünç para verme işleriyle uğraşan hakiki ve hükmî şahısların halen tatbik etmekte oldukları faiz nispetlerinde de günün şartlarına uygun bir ayarlama yapılmasını teminen tasarının sevk-kedilmiş olduğu bildirilmektedir.

Komisyonumuzca yapılan incelemeden sonra Hükümetin de mutabakatının inzimamiyle tasa-

rının birinci maddesi; faiz haddi 3399 sayılı Kanunla tesbit olunan % 12 ve % 8,5 nispetleri, günün iktisadi ve ticari şartlarına uygun olarak ayarlanması zaruretinden mülhem olarak açık kredilerde % 9 ve teminat karşılığı kredilerde de % 7 olarak yeniden tâyin ve tesbit olunmuştur.

İkinci madde, birinci maddede tesbit olunan faiz hadlerinin tatbik zamanını göstermekte olup değişiklikle kabul edilmiştir.

Üçüncü madde, mevduata tatbik edilecek faiz nispetlerine mütaallik olup tasarıya eklenmesi komisyonumuzca uygun görülmüştür.

Dördüncü madde, 2279 sayılı Ödünç Para Verme Kanununun 17 nci maddesinde derpiş olunan ceza hükümlerinin aynı zamanda mevduata bu kanunla tesbit olunan nispetler üstünde faiz tatbik edenlere de teşmil edilmek sure-

tiyle tadil edilerek kabul edilmiştir.

Bu suretle yeniden tanzim olunan tasarı öncelik ve ivedilikle görüşülmesi dileğiyle Kamutayın onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkan V.	Sözcü
İstanbul	Burdur	Çanakale
<i>E. Adakan</i>	<i>F. Çelikbaş</i>	<i>E. Kalafat</i>
Afyon K.	Diyarbakır	Eskişehir
<i>A. Veziroğlu</i>	<i>M. Ekinci</i>	<i>A. Potuoğlu</i>
İstanbul	İstanbul	İzmir
<i>A. H. Başar</i>	<i>F. Sayımer</i>	<i>B. Bilgin</i>
Konya	Konya	Mardin
<i>R. Birand</i>	<i>M. A. Ülgen</i>	<i>Dr. K. Türkoğlu</i>
Sivas	Tokad	Trabzon
<i>H. İmre</i>	<i>S. Atanç</i>	<i>S. F. Kalaycıoğlu</i>

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Ödünç Para Verme Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 2279 sayılı *Ödünç Para Verme Kanunu* nun 9, 10, 12 ve 17 nci maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 9. — *Ödünç para verme işlerinde alınacak ve verilecek âzami faiz nispetlerini tâyin, kredi politikasıyla alâkalı hususları tanzim ve alınması gerekli sair tedbirleri tesbit etmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. Bu hususta Bakanlar Kuruluna istişari mahiyette tekliflerde bulunmak üzere bir millî kredi komitesi kurulur.*

Bu komite Maliye ve Ekonomi ve Ticaret bakanlıkları müsteşarları, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, Hazine ve İç Ticaret Umum Müdürleriyle ilim ve türlü sahalara mensup iş adamları arasından Bakanlar Kurulunca seçileceklerden tereküp eder.

Millî kredi komitesinin kararları Maliye Bakanlığının mütalâası alındıktan sonra Ekonomi ve Ticaret Bakanlığınca Bakanlar Kuruluna sunulur.

Madde 10. — 9 ncu madde uyarınca ittihaz olunan Bakanlar Kurulu kararına aykırı hareket eylemek ve tesbit olunan faiz nispetleri hilâfına doğrudan doğruya veya vasıtalı şekilde faiz tatbik etmek veya başkaca menfaatler temin eylemek yasaktır.

TİCARET KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

2279 sayılı Ödünç Para Verme İşleri Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi ve iki maddesinin kaldırılması ve 3399 sayılı Kanunun 1 nci maddesiyle muvakkat maddesinin kaldırılması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 2279 sayılı *Ödünç Para Verme Kanunu* 9, 12 ve 17 nci maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 9. — *Ödünç para verme işlerinde alınacak ve verilecek âzami faiz nispetlerini tesbit etmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. Bu konuda Bakanlar Kurulu kararına mesnet teşkil edecek teklifleri hazırlamak üzere bir komite kurulur. Bu komite Ekonomi ve Ticaret Bakanlığı Müsteşarı, Hazine Umum Müdürü ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, ödenmiş sermayesi 4 000 000 ve daha fazla bulunan Millî Bankalar umum müdürlerinden ve Ankara Üniversitesinde bu mevzularla ilgili bir profesörden tereküp eder.*

Komite kararları Maliye Bakanlığının mütalâası alındıktan sonra Ekonomi ve Ticaret Bakanlığınca Bakanlar Kuruluna sunulur.

ADALET KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

2279 sayılı Ödünç Para Verme İşleri Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi ve iki maddesinin kaldırılması ve 3399 sayılı Kanunun 1 nci maddesi ile muvakkat maddesinin kaldırılması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Ticaret Komisyonunun 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 9. — Ticaret Komisyonunun 9 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MALİYE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

2279 ve 3399 sayılı kanunların bazı maddelerinin değiştirilmesi ve bazı maddelerinin kaldırılması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Ticaret Komisyonunun 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 9. — Çeşitli ödünç para verme işlerinde muamele nevilerine göre alınacak ve verilecek âzami faiz nispetlerini tesbit etmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. Bu konuda Bakanlar kurulu kararına mesnet teşkil edecek teklifleri hazırlamak üzere bir komite kurulur. Bu komite Ekonomi ve Ticaret Bakanlığı Müsteşarı, Hazine Umum Müdürü ile T. C. Merkez Bankası, ödenmiş sermayesi 2.000.000 ve daha fazla bulunan Milli Bankalar Umum Müdürlerinden ve Ankara Üniversitesi Senatosu tarafından seçilecek bir profesörden tereküp eder.

Bu komite yılda bir defadan az olmamak üzere Ekonomi ve Ticaret Bakanlığının davetiyle toplanır.

Komite kararları Maliye Bakanlığının mütafâzısı alındıktan sonra Ekonomi ve Ticaret Bakanlığınca Bakanlar Kuruluna sunulur.

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

3399 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin değiştirilmesi ve bu kanuna iki maddede ilavesi ve 2279 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 2279 sayılı Kanunu tadil eden 3399 sayılı Kanunun 1 nci maddesindeki faiz nispetleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Ödünç para verme işlerinde % 7 den fazla faiz almak yasaktır. Ancak açık kredi şeklindeki muamelelerde % 9 a kadar (9 dâhil) faiz alınabilir.

Hü.

Madde 12. — 9 ve 10 nu maddeler gereğince tâyin edilecek faiz nispetleri, Bakanlar Kurulu kararının yayınlanması tarihinden itibaren 15 günden aşağı olmamak üzere ertesi ay başında yürürlüğe girer, bu tarihten evvel, mevcut kanunlara uygun olarak yapılmış anasözleşmelerin faize mütaallik hükümleri, altı ayı aşmamak şartıyla, sözleşme süresinin devamınca tatbik olunur.

Madde 17. — Tefecilik edenlerle Bakanlar Kurulunca tesbit edilecek nispetler üstünde her ne sebep ve şekilde olursa olsun faiz isteyenler ve bu kanun mucibince alınacak Bakanlar Kurulu kararlarına aykırı hareket edenler altı aydan iki seneye kadar hapis cezasıyla birlikte 5.000 liradan az olmamak üzere ödünç verdikleri meblâğın üç misli para cezasına mahkûm edilirler. Ayrıca iki seneden beş seneye kadar âmme hizmetlerinden

Ti. K.

Madde 12. — 9 nu madde gereğince tâyin edilecek faiz nispetleri Bakanlar Kurulu kararının yayınlanması tarihinden itibaren 15 günden aşağı olmamak üzere ertesi ay başında yürürlüğe girer, bu tarihten evvel mevcut kanunlara uygun olarak yapılmış sözleşmelerin faize mütaallik hükümleri altı ayı aşmamak şartıyla sözleşme süresinin devamınca tatbik olunur.

Madde 17. — Tefecilik edenlerle Bakanlar Kurulunca tesbit edilecek nispetler üstünde her ne sebep ve şekilde olursa olsun faiz tatbik ve menfaat sağlıyanlar altı aydan iki seneye kadar hapis cezasıyla birlikte 5 000 liradan az olmamak üzere ödünç verdikleri meblâğın üç misli para cezasına mahkûm edilirler. Ayrıca iki seneden beş seneye kadar âmme hizmetlerinden memnuiyet, meslek ve sanatın tatili cezası da verilebilir.

Ad. K.

Madde 12. — Ticaret Komisyonunun 12 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 17. — Tefecilik edenlerle Bakanlar Kurulunca tesbit edilecek nispetler üstünde her ne sebep ve şekilde olursa olsun faiz tatbik ve menfaat sağlıyanlar altı aydan iki seneye kadar hapis cezasıyla birlikte 2 500 liradan az olmamak üzere ödünç verdikleri meblâğın üç misli para cezasına mahkûm edilirler. Ayrıca iki seneden beş seneye kadar âmme hizmetlerinden memnuiyet, meslek ve sanatın tatili cezası da verilebilir.

Kabul ettikleri mevduata 9

Mal. K.

Madde 12. — 9 ncu. madde gereğince tâyin edilecek faiz nispetleri Bakanlar Kurulu kararının yayınlanması tarihinden itibaren on beş günden aşacağı olmamak üzere ertesi ay başında yürürlüğe girer, bu tarihten evvel yapılmış sözleşmelerin faize mütaallik hükümleri altı ayı aşmamak şartıyla sözleşme süresinin devamınca tatbik olunur. Şu kadar ki, tahvilât için tâyin olunan faiz haddi bunların ihraç sürelerince devam eder.

Madde 17. — Tefecilik edenlerle Bakanlar Kurulunca tesbit edilecek nispetler üstünde her ne sebep ve şekilde olursa olsun faiz tatbik eden veya menfaat sağlıyanlar altı aydan iki seneye kadar hapis cezasıyla birlikte 25000 liradan az olmamak üzere ödünç verdikleri meblâğın üç misli para cezasına mahkûm edilirler. Ayrıca iki seneden beş seneye kadar âmme hizmetlerinden memnuiyet, meslek ve sanatın tatili cezası da verilebilir.

Kabul ettikleri mevduata 9 ncu

B. K.

MADDE 2. — Tâyin edilen faiz nispetleri bu kanunun yayımını takip eden ay başında yürürlüğe girer. Bu tarihten önce mevcut kanunlara göre yapılmış olan sözleşmelerin faize mütaallik hükümleri, kanunun nehrini takip eden takvim yılı başına kadar ve sözleşme süresini aşmamak üzere tatbik olunur.

MADDE 3. — Kanunen mevduat kabulüne mezun olanların kabul edecekleri bilûmum mevduata (çeşitli tasarruf mevduatı dâhil) aşağıdaki hadler üstünde faiz verilemez:

Vâdesiz mevduat ile üç aya kadar vâdeli mevduata	2.50
Üç aydan altı aya kadar vâdeli mevduata	2.75
Altı aydan bir seneye kadar vâdeli mevduata	3
Bir sene vâdeli mevduata	3.50
Bir buçuk sene ve daha fazla vâdeli mevduata	4

MADDE 4. — 2279 sayılı Kanununun 17 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Tefecilik edenlerle mevzuata bu kanunda tesbit edilen nispetler üstünde faiz ödiyenlere bir aydan bir seneye kadar hapse ve 500 liradan 10 000 liraya kadar ağır para cezasına mahkûm edilir. Ayrıca iki seneden beş seneye kadar âmme hizmetlerinden memnuiyetlerine karar verebilir. Bu cezalar tecil edilemez,

Hü.

Ti. K.

Ad. K.

memnuiyet, meslek ve sanatın tatili cezası da verilebilir.

Bu cezalar tecil olunmaz.

Kabul ettikleri mevduat 9 neu madde gereğince tâyin edilen nispetler üstünde faiz veren veya her hangi bir menfaat taahhüdünde bulunanlara yahut 10 neu madde hükmüne aykırı hareket edenlere 5.000 liradan 25.000 liraya kadar para cezası hükmolunur.

Mükerrirler hakkında yukardaki fıkralarda yazılı cezalar beş misline kadar hükmolunur.

Cezai mesuliyet hakkında 2999 sayılı Bankalar Kanununun 65 nci maddesi hükmü tatbik olunur.

GEÇİCİ MADDE — 9 neu maddede yazılı millî kredi komitesi bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç bir ay içinde kurulur.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Kabul ettikleri mevduata 9 neu madde gereğince tâyin edilen nispetler üstünde faiz veren veya her hangi bir menfaat taahhüdünde bulunanlara 5 000 liradan 25 000 liraya kadar para cezası hükmolunur. Mükerrirler hakkında yukardaki fıkralarda yazılı cezalar beş misline kadar hükmolunur.

Cezai mesuliyet hakkında 2999 sayılı Bankalar Kanununun 65 nci maddesi hükmü tatbik olunur.

MADDE 2. — 2279 sayılı Kanunun 10, 11 nci ve 3399 sayılı Kanunun 1 nci maddesiyle muvakkat maddesi kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE — 9 neu maddede yazılı komite bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç bir ay içinde kurulur.

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

neu madde gereğince tâyin edilen nispetler üstünde faiz veren veya her hangi bir menfaat taahhüdünde bulunanlara 2 500 liradan 15 000 liraya kadar para cezası hükmolunur.

Mükerrirler hakkında yukardaki fıkralarda yazılı cezalar iki mislinden beş misline kadar hükmolunur.

Cezai mesuliyet hakkında 2999 sayılı Bankalar Kanununun 65 nci maddesi hükmü tatbik olunur.

MADDE 2. — Ticaret Komisyonu ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE — Ticaret Komisyonunun geçici 9 neu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Ticaret Komisyonunun üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Mal: K.

B: K.

maddé gereğince tâyin edilen nispetler üstünde faiz veren veya her hangi bir menfaat tâh-hüdünde bulunanlara 2500 li-radan 1500 liraya kadar para cezası hükmolunur.

Mükerrirler hakkında yukardaki fıkralarda yazılı ceza-lar iki mislinden 5 misline ka-dar hükmolunur.

Cezai mesuliyet hakkında 2999 sayılı Bankalar Kanununun 65 nci maddesi hükmü tatbik olunur.

MADDE 2. — Ticaret Ko-misyonunun 2 nci maddesi ay-nen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1 — Bu kanunun meriyete girişi tarihinden itibaren 9 neu madde mucibince Bakanlar Kurulu kararı ile yeni faiz nispetleri tâyin ve tatbik mevkiine konuluncaya kadar geçecek müddet zarfında 2279 sayılı Kanunun 3399 sayılı Kanunla muaddel 9, 10 ve 11 nci maddeleri hükümlerinin tatbikına devam olunur.

GEÇİCİ MADDE 2. — 9 neu maddede yazılı komite bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç bir ay içinde kurulur.

MADDE 3. — Ticaret Ko-misyonunun 3 ncu maddesi ay-nen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Bu kanun ya-yını tarihinde yürürlüğe girer.

Hü.

Ti. K.

Ad. K.

MADDE 3. — Bu kanunu
Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan

A. Menderes

Devlet Bakanı

Başbakan Yardımcısı

S. Ağaoğlu

Devlet Bakanı

Adalet Bakanı

R. Nasuhioğlu

Millî Savunma Bakanı

H. Köymen

İçişleri Bakanı

H. Özyörük

Dışişleri Bakanı

F. Köprülü

Maliye Bakanı

H. Polatkan

Millî Eğitim Bakanı

T. İleri

Bayındırlık Bakanı

K. Zeytinioğlu

Ekö. ve Ticaret Bakanı

Muhlis Ete

Sa. ve So. Y. Bakanı

G. ve Tekel Bakanı

R. S. Burçak

Tarım Bakanı

N. Ökmen

Ulaştırma Bakanı

S. Kurtbek

Çalışma Bakanı

N. Özsan

İşletmeler Bakanı

Hakkı Gedik

MADDE 4. — Bu kanunu
Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE 4. — Ticaret Ko-
misyonunun dördüncü maddesi
aynen kabul edilmiştir.

Mal. K.

B. K.

MADDE 4. — Ticâret Komis-
yonunun 4 ncü maddesi aynen
kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Bu kanunu
Bakanlar Kurulu yürütür.